

Agneta Sjödin

Ett ljus i mörkret

Forum

Agneta Sjödin har tidigare skrivit:

Vändpunkter – människor som vågat möta livet, 2005

En kvinnas resa, 2007

En av de tolv, 2008

Bokförlaget Forum, Box 3159, 103 63 Stockholm

www.forum.se

Copyright © Agneta Sjödin 2009

Svensk utgåva enligt avtal med Nordin Agency

Omslag Alen Grujic/Datafunk

Omslagsbild (kvinna) Kamil Vojnar/Trevillion Images

Satt hos Ljungbergs sätter i Köping

Tryckt 2009 hos GGP Media GmbH i Tyskland

ISBN 978-91-37-13502-1

*Till Maja
Ha mod att alltid följa ditt hjärta
Jag älskar dig, i evighet*

"I en ljusets människa finns ljus, och det lyser upp
hela världen. Om det inte lyser, råder mörker."

Tomasevangeliet

Kapitel 15

LUCIA KÄNDE HUR LUGNET spred sig i hennes inre. Hon tyckte om när de samlades för gudstjänst hemma hos den äldste. Det var ett av de få tillfällen då mor inte var spänd och orolig. De samlades i slutet av varje vecka och delade en måltid tillsammans. Den äldste predikade Guds ord och Lucia njöt av att sitta där och känna den varma och kärleksfulla energin som vilade i rummet. De sjöng psalmer. Lucia tyckte att mor sjöng vackrast av alla. Mor strålade av lycka och ibland slöt hon ögonen och njöt av att få vara i sången och tonerna.

Det var inte så mycket Herrens ord vid predikan som gjorde att Lucia trivdes vid de här sammankomsterna; det var gudstjänstens påverkan på människorna som gladde henne. Alla utstrålade en styrka som Lucia inte såg annars. När mor mötte farmor Alessia var hon rädd och skygg. Här var hon plötsligt stark och oövervinnelig. Och det var så Gud älskade att se människorna – lyckliga och orädda – det visste Lucia. Han ville inte att hans barn skulle frukta utan känna glädje och lycka.

Det var det Lucia talade med flickorna i hamnkvarteren om. Guds vilja med deras liv var att de aldrig skulle tvivla på sig själva och de krafter som vilade inom dem. Gud ville att de skulle inse att alla

var lika mycket värda. De flesta lyssnade på henne och hon kunde se att hon ingöt hopp i deras hjärtan, men vissa hånskrattade eller blev arga. De undrade hur hon som hade det så bra hade mage att prata med dem om lycka. Hade hon inte ögon att se med! "Det finns ingen rättvisa i den här världen, och din gud finns inte!" brukade de skrika efter henne. Ibland blev hon sårad. Hon ville att de skulle vara hennes vänner och hon ville bara väl, men hon förstod dem. Hon förstod varför de kände som de gjorde och kunde inte klandra dem. Hon önskade att Gud kunde utföra ett mirakel som skulle skänka även den största tvivlaren hopp. Ett hopp som skulle stärka och vägleda dem som behövde det.

Församlingen var inte stor. Det innebar inte att det var få som tillhörde den kristna tron i Syracuse, men det fanns fortfarande en rädsla för de förföljelser som pågått under århundraden, och vissa påstod att även den nye kejsaren, Diocletianus, var fientlig mot kristna. Därför fortsatte försiktighetsåtgärderna och hemlighetsmakeriet kring deras möten. Man samlades i små grupper i olika hem i de judiska kvarteren. Någon gång vågade man ha större sammankomster, och det var alltid lika spännande att möta likasinnade som man inte träffade så ofta. Lucia gladdes åt att så många bar tron på Jesus kärleksbudskap i sina hjärtan, och vid dessa möten fylldes hon av nytt hopp. Alla tvivel var som bortblåsta och hon var övertygad om att världen kunde förändras.

Lucia såg sig omkring i rummet. Eber stod framför dem. Efter Tobuk och hennes far var Eber den klokaste och vänligaste man Lucia kände. Eber höll armarna utsträckta i en välsignande gest och talade om sina drömmar och förhoppningar inför framti-

den. Hans milda ögon strålade av värme och hans vita hår lyste i skenet från oljelamporna. Det vita skägget gungade rytmiskt när han talade. Han trodde att förföljelserna av de kristna snart skulle vara över, och då skulle de inte längre behöva smyga med sin tro. Men alla var inte lika hoppfulla som Eber, och någon muttrade att det bara var lugnet före stormen.

Ebers fru, Emilia, såg kärleksfullt på sin man. Inte för ett ögonblick släppte hon honom med blicken. Alltid när man mötte henne sprack hon upp i ett stort leende och så tog hon tag i en med sina runda små armar och drog in en sin famn. Hon skrattade alltid åt Ebers skämt, även om Lucia var säker på att Emilia hört dem många gånger förut. När hon skrattade guppade hela hennes runda kropp och hon blev blossande röd i ansiktet. "Min lilla ängsblomma" brukade Eber kalla henne. Då skrattade hon ännu mer och knuffade generat på honom. De hade tre söner tillsammans – alla i Lucias ålder. De var alla tre väldigt stillsamma och nästan lite blyga, något som Lucia tyckte var konstigt eftersom både Eber och Emilia inte alls var det. Men hon träffade dem endast under gudstjänsterna och kanske var de anorlunda till vardags.

Eutychia var försiktig och umgicks inte ofta med de andra i församlingen; hon var rädd för vad Alessia skulle säga. Eber besökte deras hem ibland, men inte ofta och alltid i skydd av mörkret. Det var bara när mor hade varit som sjukast och nära att dö som församlingen samlats för att be för henne. Det hade Tobuk berättat för Lucia. Sent om kvällarna hade de samlats runt Eutychias säng – far hade också varit med – och så hade de bett för Eutychias liv.

Intill Lucia satt Lucinda, som hade ammat Lucia när hennes mor var så sjuk. Lucinda var dubbelt så stor som sin man och av deras åtta barn var bara fyra kvar i livet. Lucinda älskade Lucia lika mycket som sina egna barn. Hon tyckte att Lucia var lite hennes eftersom hon närt henne vid sin barm. Då och då sneglade Lucinda ner mot Lucia, log mot henne och klappade henne på kinden.

Församlingen lade största vikt vid att verka ute bland de fattiga och behövande på det sätt som Jesus gjort. "Tron ska värma och omfamna, den ska ge hopp och vägledning och framförallt ska den synas i våra handlingar!" brukade Eber predika. Han var nog med att alla i församlingen varje dag skulle vara uppmärksamma på var de kunde verka och tjäna. "Se människorna ni möter som en bror eller syster. Se om det är något ni kan göra för dem, innan ni går förbi. När ni går till vila om aftonen ska ni kunna se tillbaka på er dag och veta i era hjärtan att ni tjänat på bästa sätt. Ni ska vara en länk mellan gudomlig kärlek och lidandet här på jorden."

Lucia lyssnade med stor uppmärksamhet på Ebers ord. Vissa saker etsade sig fast starkare än andra. "Vi har alla vår uppgift att fylla. Vissa har svårare vägar att vandra, men det är tack vare deras mod som historien förändras." De orden berörde henne på djupet, och hon funderade på vad hon kunde göra för att skapa förändringar som bestod.

Gudstjänsten avslutades alltid med att alla gav av det man kunde avvara, av klädesplagg, mat och pengar. Sedan gick man igenom veckans arbetsuppgifter. Lucia lovade att hon som vanligt skulle vandra med Tobuk. Modern var aldrig med dem – hon var för svag – men hon och Nomi bakade bröd som

delades ut ett par gånger i veckan. Alla bidrog med det de kunde, stora som små.

”Vänta här”, sa Tobuk till Lucia. De stod mitt i folkmyllret i den stora hamnen. Några långväga handelsfartyg höll på att lossas och kajen surrade av liv och rörelse. Lucia höll hårt om Tobuks hand; människor trängdes och knuffades.

”Jag blir inte borta länge”, sa han och förde henne lite åt sidan i folkhopen. ”Stå här. Gå ingenstans. Jag är strax tillbaka.”

Hon såg efter honom när han banade väg genom folkhavet. Människor vek åt sidan. Tobuk var reslig och stark; han ingav respekt och vördnad. Men i hans vänliga ögon kunde man se att han aldrig skulle göra en fluga förnär.

Tobuk försvann in på en av de många vinbarerna och Lucia såg sig omkring. Här samlades människor från när och fjärran. Lucia tyckte det var fascinerande att se hur olika människor kunde se ut. Vid ett par tillfällen hade hon sett gyllene hår, som glänste som guld i solen. De två långa männen med solfärgat hår hade talat ett språk som Lucia aldrig hört tidigare. Hon såg mot skeppen som låg förtöjda i hamnen. Det sprang folk längs landgångarna och lastade på och av varor. Barn lekte tafatt mellan benen på alla vuxna som trängdes, och några dyrbart klädda resenärer var på väg in på en av tavernorna. Lucia undrade vart Tobuk tagit vägen. Hon tyckte att hon väntat ganska länge.

Det hände att de gjorde besök på vinbarerna. Det var där männen samlades och söp, spelade och förlustade sig. Tobuk försökte tala dem tillrätta och få dem att förstå att de hade en familj att ta hand om.

Ibland lyckades han, men lika ofta kom han ensam ut från baren och han och Lucia fick gå därifrån. Tobuk talade ofta med henne om hur vinet kunde förvandla den mest sansade människa. Lucia visste det redan; hon hade sett fäder till flickor hon kände vingla omkring mellan husen. Helenas far hade hon sett vid flera tillfällen. Lucia tyckte inte om det; de berusade skrämde henne där de raglade runt med blanka, frånvarande ögon. Men just nu hade hon inget annat val än att stå här och vänta på Tobuk, som hon lovat.

En man snubblade och föll raklång framför hennes fötter. Lucia hoppade åt sidan. Hon såg mot gränden vid sidan av baren. Där såg det lugnare ut. Om hon gick upp en bit i gränden skulle hon ändå se när Tobuk kom. Spänt stod hon där och hoppades att Tobuk skulle komma snart. Det stank av urin och sopor, och lite försynt höll hon handen under näsan för att få bort den värsta lukten.

Så hörde hon ett kvävt skrik – som om någon försökte skrika men hindrades av en hand över munnen. Ljudet kom från huset intill där hon stod. Lucia tog ett steg närmare och lyssnade intensivt.

”Tyst med dig!” var det någon som väste. ”Tyst med dig, ditt lilla vilddjur. Om du biter mig igen slår jag ut tänderna på dig!” Mannen var arg, men det fanns också något annat i hans röst, en djuriskhet som väckte olustkänslor inom henne. Lucia hörde snyftningar. Hon ställde sig på tå för att kunna se in genom en fönsterglugg. På en madrass låg en man över en flicka. Mannen kämpade med att hålla fast den förtvivlade flickan som fåktade under honom. Gång på gång örfilade han till henne och till slut låg hon stilla. Mannen bökte med sina kläder,

stönade och frustade som ett djur. Lucia hörde hur han mumlade: "Nu ska du få. Det här ska lära dig att foga dig, din lilla slyna." Så stötte han in i henne och efter några hårda snabba stötar kved han av välbehag och föll åt sidan.

Då såg Lucia vem det var som låg naken på golvet. Helena! Lucia flämtade till och ville skrika men inget ljud kom. Helena låg utfläkt på golvet, och en strimma blod rann från hennes näsa. Kinderna var svullna av örfilarna och ögonen uppspärade. Lucia kunde se skräcken i hennes ansikte. Mannen reste sig på ostadiga ben och rättade till sina kläder. "Här." Han skramlade med en näve mynt som han sedan slängde åt henne. "Egentligen skulle du vara utan, din lilla argbigga." Mannen sparkade irriterat till Helena som kröp ihop till en liten boll.

Snabbt tog Lucia ett steg bort från fönstret och drog efter andan. Helena låg där inne på golvet och Lucia visste inte vad hon skulle göra. Men hon måste hjälpa henne! Hon stod med axlarna uppdragna och händerna hårt knutna och tog korta snabba andetag och försökte samla tankarna. Hon kände till horhusen som låg i staden. Hon hade hört om orgier och övergrepp; om hur unga, fattiga flickor utnyttjades för att de så desperat behövde pengar till mat. Helena hade berättat för Lucia om hur flickor i hennes egen ålder tjänade pengar på att sälja sig. Lucia hade sagt att hon skulle hjälpa Helena så att hon aldrig skulle behöva bli besudlad och utnyttjad.

Nu var det för sent. Någon hade köpt hennes kropp. Lucia kände sig så förtvivlat maktlös, och hon kände skuld över att hon inte gjort något. Hon borde ha gjort något. Tårarna steg i hennes ögon och hon

spände sig för att kasta sig in i huset.

"Vad står på, Lucia?" undrade plötsligt en röst, och någon rörde vid hennes axel. Hon skrek till och hoppade åt sidan. Lucia var så inne i sina egna tankar att hon inte hade hört Tobuk komma. "Hur är det fatt, barn?"

Lucia kände hur tårarna fyllde hennes ögon. Genom tårarna såg hon mannen komma ut genom porten. Han kastade en snabb blick på dem och fortsatte sedan oberört uppför gatan.

Lucia lösgjorde sig ur Tobuks grepp och sprang in i huset som mannen just lämnat. Hon ropade Helenas namn. Helena stod mitt i rummet och knöt tunikan runt sig. Innan hon vände sig om rafsade hon snabbt ihop mynten som låg spridda över golvet.

"Helena!" Lucia omfamnade henne men Helena stod stel i hennes famn.

"Vad gör du här?" snäste hon, och Lucia såg förvånat på henne. Helenas blick var kall och hård.

"Jag är din vän. Jag vill hjälpa dig", sa Lucia.

"Hjälpa mig? Hur skulle du kunna hjälpa mig? Du har ingen aning om hur det är att vara fattig, Lucia. Du lever i din fina lilla värld och har aldrig behövt kämpa för något. Hur skulle du kunna veta vad vi måste stå ut med för att överleva?"

Helenas ord var som pisksnärter och Lucia såg stumt på henne. Helena hade rätt. Lucia hade ingen aning om hur det var att leva fattigt. Nu stod hon mållös framför den anklagande Helena och fann inga tröstande ord att ge henne. Lucia hörde Tobuk komma in i rummet. Helena vred sig ur hennes grepp, trängde sig förbi Tobuk och sprang ut på gatan. Lucia ropade efter henne, men hon var borta.

"Vad är det som har hänt?" frågade Tobuk.

Lucia svarade honom inte. Helenas ord brände inom henne.

"Vad är det som har hänt?" frågade Tobuk igen. Lucia skakade på huvudet. "Vad är det du har sett?" fortsatte han tyst.

"Jag såg en man tvinga sig på Helena", viskade Lucia. "Jag såg att han slog henne och kallade henne saker och ... och Helena grät. Hon grät och var rädd." Lucia snyftade och försökte lugna andhämtningen. "Jag gjorde inget", sa hon och såg upp mot honom.

"Lucia, mitt barn", sa han lugnande. "Ibland hinner vi inte med och ibland räcker vi inte till, men vi gör så gott vi kan i den här världen", sa han med en djup suck.

"Men Tobuk. Vad är det här för en värld? Hur kan sådant här få ske? Allt är bara mörkt, hårt och hemskt." Lucia var uppgiven. "Det spelar ingen roll vad vi gör eller säger. Vi lyckas ju inte förändra någonting!"

"Du gör det varje dag, Lucia. Varje dag försöker du glädja och hjälpa människor du möter." Tobuk tog hennes hand och de gick ut på gatan. "Jag vet att det ibland är frestande att ge upp. Men det får vi aldrig göra." De gick uppför backen, bort från hamnen. "Vi får aldrig ge upp, för då låter vi mörkret segra. Vi måste vara de händer som Gud inte har."

Lucia nickade. Hon visste att Tobuk hade rätt. Men hon såg fortfarande Helenas gråtande ansikte framför sig, och Helenas ord sved i hjärtat. Det måste finnas något mer Lucia kunde göra! Hon tänkte på allt det som Helena och Tobuk berättat för henne, om de unga flickorna utan valmöjligheter eller rättighet till ett eget liv. Vissa människor levde i överflöd och frihet, medan andra svalt och förnedrades.

Skulle sådant alltid finnas här, oavsett hur mycket de kämpade för att förändra det?

Hon önskade att hon kunde föra bort kvinnor och barn på ett enormt skepp. På samma vis som Noak gjort med sin ark ville hon rädda utsatta undan undergång. På det skeppet skulle hon samla alla fattiga och utsatta i Syracuse – och alla andra som också ville leva som jämlikar i en kärleksfull värld. Ingen skulle behöva vara rädd på hennes skepp. Helena skulle stå i fören med utsträckta armar och skrat- ta åt fartvinden när skeppet susade fram över det skummande havet. I tankarna såg Lucia hur Sofia med strålande ögon sprang mot en äldre kvinna som tog emot henne med öppna armar. Lucia kände hur värmen spred sig inom henne. Det var så här hon ville minnas Sofia, inte de hemska bilderna av hennes lemlästade kropp på en sophög. Lucia visste inte om de lyckliga bilderna var verkliga eller fantasier, men man väljer sina bilder, tänkte hon, för att stå ut bytte hon ofta ut mörka bilder av smärta och lidande mot bilder fyllda av hopp och glädje. Lucias skepp seglade mot en värld där alla skulle vara trygga. Alla skulle värna om sin nästa, så som Jesus lära predi- kade. Visst var det möjligt att skapa en sådan värld? Det enda som krävdes var att varje människa börja- de leva kärleksfullt. Varför var det så svårt? Varför? Lucia suckade ljudligt.

”Det kommer alltid att finnas vilsna själar i den här världen”, sa Tobuk. ”Vilsna själar gör vilsna val, för de vet inte bättre.”

”Men de måste väl ändå förstå att när en flicka gråter och lider gör de något som är fel!” sa Lucia upprört.

”Man kan tycka det. Men det finns också en upp-

fattning i vårt samhälle att kvinnor inte har samma värde som männen. De förstår helt enkelt inte att det de gör är fel. De tycker att det är deras rättighet."

"Jag är lika mycket värd och jag tänker aldrig låta mig styras eller förtryckas av en man. Och jag kommer aldrig att göra något som går emot min innersta övertygelse. Aldrig!" Med sammanbiten och bestämd min såg hon på honom.

"Bra! Så ska det låta."

Lucia och Tobuk sökte efter Helena. De gick hem till hennes, men ingen i familj fanns där. De fortsatte att vandra längs de smala gränderna för att se om de kunde hitta henne men tvingades till sist ge upp.

När Lucia kom hem var hon fortfarande mycket upprörd. Eutychia satt i köket tillsammans med Nomi när Lucia med bestämda steg trädde in.

"Mor, jag vill att vårt hem ska vara öppet för de fattiga och hjälplösa kvinnorna. Jag vill att vi ska hjälpa dem så att de inte behöver sälja sina kroppar för att få pengar till mat! Jag vill att vi ska hjälpa änkorna och de föräldralösa. Jag vill att vi ska hjälpa de sjuka och blinda – vi måste hjälpa dem för det är det Gud vill att vi ska göra!"

Eutycha såg fascinerat på sin dotter. Hon undrade ofta var hon fick sin kraft ifrån. Hur kunde så mycket styrka rymmas i en ung och späd kvinna, bara fjorton år gammal! Nu hade något hänt under den sedvanliga rundan tillsammans med Tobuk; Lucia hade sett något som hon inte bevittnat tidigare. Det hade tydligt påverkat henne så starkt att hon kommit fram till de här besluten, och Eutychia visste att Lucia skulle driva igenom sin vilja. Eutychia såg frågande på Tobuk.

"När hon väntade på mig utanför Filios vinbar

blev hon vittne till en våldtäkt på en av flickorna hon känner", sa Tobuk.

Eutychia drog häftigt efter andan. Hon gick fram till Lucia för att ta henne i sin famn, men Lucia tog ett steg tillbaka och såg med stort allvar sin mor i ögonen.

"Gud har visat mig att jag behövs. Han har visat mig hur jag på bästa sätt kan tjäna honom." Sedan såg hon på Nomi och Tobuk. "Det finns så mycket mer vi kan göra."

Den kvällen, när Lucia slöt ögonen, hörde hon röster som grät över det som drabbat dem. Hon såg Helenas ansikte, och många av de andra unga flickornas som hon mött när hon vandrat runt med Tobuk i stadens fattiga kvarter. Hon hörde deras lidande och kände smärtan i deras själar och hjärtan. Lucia knep ihop ögonen och höll för öronen. Hon ville stänga ute alla mörka bilder och smärtsamma ljud. Hon kämpade för att fördriva sina tvivel. Ibland kände hon så mycket ilska över att hon inte gjorde mer. Det spelade ingen roll att Tobuk sa att hon gjorde långt mer än vad andra i hennes ställning och ålder gjorde och att hon, när hon blev äldre, skulle kunna göra så mycket mer. Att hjälpa dem som har det svårt var fullständigt självklart för Lucia. Om hon fick bestämma skulle hon sälja allt hon hade av värde och skänka bort pengarna, och hon skulle öppna sitt hem för alla som behövde skydd. Hennes farmor skulle aldrig gå med på det, det visste hon, men Lucia skulle komma på ett sätt. När tiden var mogen skulle hon förstå hur hon skulle göra. Tobuk hade rätt, hon var fortfarande ung. Men den kraft hon kände inom sig kunde förflytta berg, och en dag skulle hon göra det. Hon skulle aldrig svika sin inre

röst, den som vägledde henne mot det mål som var förutbestämt. Aldrig!

Långsamt lättade mörkret, ljuset letade sig in och värmen fyllde åter hennes hjärta. Lucia somnade och i drömmarna svävade hon fram på ett stort skepp omgiven av sina vänner.

Kapitel 16

UNDER FLERA DAGAR SÖKTE Lucia efter Helena med Tobuk vid sin sida. Helenas mor, Rebecca, sa att hon arbetade, men med vad kunde hon inte säga. "Hon kommer hem med pengar och det är jag tacksam för", sa Rebecca, och Lucia var förfärad över att en mor inte var mer bekymrad över hur hennes dotter förvärvade sina pengar.

Tobuk och Lucia fortsatte att vandra gata upp och gata ner. De frågade efter Helena på horhusen. De flesta vägrade att ens tala med dem, men Lucia gav inte upp. Hon hade hört om hur illa ställt det var med de slavflickor som tvingades arbeta där. De drabbades av obotliga sjukdomar som ledde till döden och ingen tog hand om dem. Ingen brydde sig om en slav, allra minst en slavflicka. Med bestämda steg gick Lucia mot en av de större bordellerna i hamnen. Det var bara den de ännu inte besökt. Tobuk gick bakom henne och studerade hennes raka hållning. Han undrade hur Lucia skulle reagera på miljön om de blev insläppta. Under de år hon vandrat runt med honom i staden hade hon sett och upplevt mycket, men hon hade aldrig satt sin fot på en bordell. Det var en annan värld – som att kliva rakt in i helvetet. Han ville förvarna henne, men hennes steg var snabba och hon var strax framme. Tobuk tänkte att Gud nog visste vad han gjorde.

Många av husen i hamnen var fallfärdiga och hade byggts utan större omsorg. Byggherrarna bekymrade sig inte stort om de fattiga människor som skulle bo där. Men bordellen hade stagats upp med förstärkande bjälkar, eftersom det i det huset inte bara visades fattiga och slavar utan även besökande rika män. Tobuk hann upp Lucia precis när hon knackade på dörren. Kvinnan som öppnade var draperad i en tunn tunika och man kunde skymta hennes stora bröst under det genomskinliga tyg som knappt skylde hennes kropp. Hon var kraftigt sminkad med kohl runt ögonen och det risiga håret var slarvigt uppsatt. Hon såg undrande på Tobuk och Lucia.

"Jag söker efter en vän som jag tror kan finnas här. Jag undrar om jag kan få komma in och se efter?" frågade Lucia.

Kvinnan stirrade förvånad och nästan lite roat på Lucia.

"Tyvärr. Kom tillbaka i morgon, då har vi öppet hus för nya kunder – det brukar vara riktigt trevligt", sa hon och skrattade rått.

Tobuk kände sig manad att bryta in.

"Vi har inte för avsikt att lägga oss i er verksamhet. Lucia här", sa Tobuk och nickade mot Lucia, "vill bara ta adjö av sin vän innan hon ger sig av på en lång resa. Vi tror att väninnan arbetar här. Vi ska inte stanna länge och vi ska inte störa affärerna, bara se efter och sedan gå vidare."

Kvinnan studerade dem misstänksamt under en lång stund, och de fruktade att de skulle få dörren slängd i ansiktet. Men så ropade kvinnan på någon som hette Nimrod. En lång svart man, mörkare i skinnet än Tobuk, visade sig i dörröppningen. Hans bara överkropp glänste och han var endast iklädd ett

höftskynke. Stora guldringar prydde hans armar och hals. Nimrods blick var dimmig och pupillerna stora som mynt.

"Håll ögonen på de här två. De letar efter en vän och ska inte stanna länge", sa bordellmammans och spände ögonen i dem innan hon försvann. Nimrod såg frånvarande på Lucia och Tobuk och gjorde sedan tecken åt dem att följa med. Det vilade en frän och stickande lukt över bordellen, och den blandades med stadens sedvanliga stank av smuts och avfall. Allting vilade i dunkel, och från ett av rummen spred sig en söt dimma. Lucia spanade in i de mörka rummen: nakna och halvnakna människor kopulerade öppet, ibland i par, ibland fler. Ljuden från dem ekade mellan väggarna. Lucia kände sig vimmelkantig. En halvnaken man kom emot henne. Hans runda kropp var blank av svett och hans blick lika dimmig som Nimrods.

"Du är ny här, va?" sluddrade han och sträckte sig efter henne. Lucia tog hastigt ett steg bakåt och Tobuk gick emellan.

"Förlåt, förlåt. Jag visste inte att hon var din", ursäktade sig mannen och vek in i ett av rummen. Han vacklade fram till kropparna på fällen och gled ner bland dem.

Nimrod ledde dem runt i huset, men ingenstans kunde de se Helena. Till slut gav de upp. Väl ute på gatan tog Lucia flera djupa andetag för att rensa lungorna.

"Är du okej?" undrade Tobuk.

Lucia skakade på huvudet. Hon kände sig förtvivlad.

"Vet du att jag lovade att hjälpa henne?" sa hon till Tobuk. "Jag sa till henne att hon inte skulle be-

höva sälja sin kropp och att jag skulle finnas där för henne." Hon såg uppgivet på Tobuk. "Helena var arg på mig när jag försökte prata med henne efter ... Ja, du vet?"

Tobuk nickade.

"Hon sa att jag inte hade en aning om hur det är att vara fattig, att jag aldrig behövt kämpa för något, så hur skulle jag kunna veta vad de måste stå ut med för att överleva?" Lucia såg på Tobuk. "Hon har rätt. Vad vet jag om hennes liv och vem är jag som tror att jag kan hjälpa henne eller förändra någonting?" Lucia suckade och slog ner blicken. Tobuk kramade om hennes hand och ledde henne bort mot en liten servering i den lugnare delen av hamnen.

"Vi sätter oss här och vilar en stund", sa han. "Vi kan behöva få oss något att dricka."

En ung kvinna serverade dem och Lucia insåg att hon var väldigt törstig. I timmar hade de gått runt i hettan utan tanke på att vila eller dricka. Nu var hon illamående av besvikelse och törst.

"Du har ingen skuld i det som hände Helena", sa Tobuk och såg på henne. "Så här ser världen ut just nu, och du kan inte förändra den på egen hand."

"Men jag svek min vän."

"Hur skulle du kunna veta, Lucia? Vi finns här med våra utsträckta händer och vi gör vårt allra bästa. Men vi kan inte alltid veta vad som ska ske. Ibland räcker vi inte till. Det är omöjligt att hjälpa alla."

"Men alla kan hjälpa någon", svarade Lucia.

"Visst är det så. Men det är inte alla som inser det. Världen ser inte ut så och ibland undrar jag om den någonsin kommer att förändras", suckade Tobuk.

De satt tysta en stund och såg ut över hamnen. Havet glittrade i vårsolen. Skeppen såg enorma ut där de

låg förtöjda vid kajen, och runt de höga masterna cirkulerade måsarna med sitt outtröttliga skrikande. Ett ständigt sorl av människoröster och skratt hördes.

"Jag har aldrig berättat för dig om den dagen jag togs tillfånga och blev slav", sa Tobuk plötsligt. "Det var mitt på dagen och utan förvarning", fortsatte han och försökte fånga Lucias sorgsna blick. "Allt det här skedde under kejsar Decius tid. De kristna skrämde honom. Han var rädd för att vi skulle ställa till kaos med vår tro på en enda gud – en skapare och allas Herre. Kanske var han rädd för att romarna inte skulle lyda honom längre om de fick för sig att det finns en gud som står över kejsaren och som uppmanar de rika att ge till de fattiga och vidhåller att alla har samma värde, inte vet jag. Hans lösning var att ha ihjäl så många kristna som möjligt. På det sättet blev han av med många av oss, samtidigt som han satte skräck i alla som kände sig lockade av den nya läran. Jag vet inte varför man förskonade oss barn den där dagen. Kanske såg de oss som ofarliga och formbara? Säkert såg de också att vi hade ett värde på slavmarknaden. Ja, förmodligen var det så." Tobuk tystnade för ett ögonblick. "De dödade min mor och far framför mina ögon. De tog mig och mina syskon och förde oss till hamnen där stora skepp väntade på att föra slavar till andra delar av romarriket. Det var sista gången jag såg mina syskon. Vi hamnade på olika skepp, och jag vet inte vad som blev av dem eller om de lever."

Lucia såg sorgen i Tobuks ögon och kunde känna smärtan i hans bröst. De såren hade aldrig läkt inom honom. Försiktigt lade hon sin hand på hans och kramade om den. Han log mjukt mot henne.

"Tack."

”Vad hände sedan?” frågade hon.

”De trängde ihop oss inne i det stora skeppet. Alla var rädda och många skrek och grät. En liten flicka, som kanske bara var fem år, klamrade sig fast vid mig. Jag kommer aldrig att glömma hennes ansikte och hennes stora skräckslagna ögon. Jag gjorde mitt bästa för att trösta henne och säga att allt skulle bli bra – fast jag visste att det var en lögn.”

”Vad hände med flickan?”

”Jag vet inte. När vi väl anlände till Syracuse skingrades alla. Jag höll hennes hand ett tag men sedan förlorade jag greppet. De ställde upp oss i hamnen i små grupper. Det var där jag första gången mötte Nomi.

Vi stod där som boskap och man stirrade och klämde på oss. Jag minns att två män kom fram och trevade över Nomi, och jag ställde mig framför för att skydda henne. En av männen slog till mig med piskan han hade i handen. Jag minns att det sved, men den smärtan var inget mot den jag kände i mitt bröst.” Tobuks ögon fylldes med tårar. ”Nomi och jag bad tillsammans. Vi bad för att vi skulle få följäs åt och för att vi skulle hamna hos snälla människor.”

”Var du inte arg på Gud?”

”Nej. Jag visste att det som skett inte var Guds verk. Det var människor som handlat utifrån rädsla och okunskap. För Nomi och mig var tron vår styrka och vår tröst.”

”Så kom ni till farmors gods?”

”Ja. Din farfar köpte oss. Din farfar var lika godhjärtad som din far, så i det avseendet var Gud med oss. Och senare blev vi bröllopsgåva till din mor och far och då var vi omåttligt tacksamma.” Tobuk var

tyst och stilla en lång stund innan han drog ett djupt andetag och så log han varmt mot Lucia. "Nu är det nog bäst att vi rör oss hemåt", sa han och reste sig.

Lucia protesterade inte. Hennes tankar sökte ihärdigt efter något gott; något som skulle göra dem bättre till mods båda två.

"Jag tänker ändå att det måste finnas något mer man kan göra, förutom att dela ut allmosor", sa Lucia när de banade sig fram bland människorna i hamnen. "Vi skulle kunna se till så att de som har det svårt får lära sig ett hantverk. Som att sy eller något annat." Hon såg upp mot Tobuk. Han nickade betänksamt.

"Det var ingen dum idé. Jag vet ju var hjälp behövs", sa han lågt. "Kanske behöver det inte alls vara så svårt... Det var ingen dum idé alls", sa han igen och sprack upp i ett leende.

De banade väg genom folkhavet, Lucia höll hårt i Tobuk för att inte tappa bort honom. Ett skepp hade precis anlänt och passagerarna strömmade nerför landgången. Det var vår i luften och solen strålade från en klarblå himmel. Lucia kände sig plötsligt upprymd och hon kramade hårt om Tobuks arm. Hon hade fått en idé, som av en ingivelse, och Tobuk hade tyckt om den. Hon kände själv att det var början på något stort – en möjlighet att åstadkomma betydligt större förändringar än tidigare. De skulle kunna förhindra att unga kvinnor gick samma öde till mötes som Sofia, Helena och hundratals andra fattiga kvinnor.

Djupt försjunken i planer på hur hon skulle förverkliga sin vision märkte Lucia inte att Eber kom gående mot dem. Först när hon hörde Ebers glada hälsning

och Tobuks mullrande skratt tittade hon upp. En ung man stod vid Ebers sida och i samma stund som hon mötte hans blick kände hon att något förvandlades inom henne. Det var som om en eld flammade upp och hettan som brände i bröstet fick henne att flämta till. Mannen såg på henne utan att vika undan med blicken. Ett varmt leende lekte över hans läppar och hans mörka ögon gnistrade av energi. Hans hår var täckt av en huvudbonad, men hon skymtade några mörka lockar vid tinningarna. Lucia fann inga ord. Vem var denne man? Var kom han ifrån? Hon hade aldrig mött honom tidigare och ändå kändes han så bekant.

"Det här är Immanuel", sa Eber samtidigt som han tog tag om Immanuels axlar och stolt kramade om honom. Tobuk sträckte fram handen och hälsade och likaså gjorde Lucia. Beröringen fick hennes hjärta att slå snabbare, och plötsligt kände hon sig förlägen och slog ner blicken.

"Immanuel är son till en avlägsen släkting till mig i Caesarea. Han kom med skeppet precis nu, och det var ju trevligt att jag fick presentera honom för mina bästa vänner, det första jag gjorde."

Lucia sneglade försiktigt på Immanuel, som fortfarande såg på henne med en intensiv blick.

"Immanuel ska bo hos oss en tid. Han läser till präst och hans familj tyckte att det kunde vara lärorikt för honom att följa vårt församlingsarbete", fortsatte Eber.

"En bättre lärare än Eber kan du inte få", sa Tobuk med eftertryck.

Så gjorde de sällskap genom staden. De lämnade den stora hamnen bakom sig och gick mot den lilla hamnen där Ebers hus låg, bara en liten bit från

Lucias hem. Efter att Tobuk förhört sig om Immanuelns resa och hans liv i Palestina började han tala med Eber om Lucias förslag om att lära de mest utsatta kvinnorna och flickorna ett hantverk. Immanuel lyssnade lika intresserat som Eber. Då och då såg Immanuel på henne och log, och hon kostade på sig att le tillbaka.

I smyg studerade hon honom, där han gick snett framför henne och lyssnade på Tobuk. Immanuel var inte alls lika lång som Tobuk, men hans hållning var rak och stolt och han rörde sig smidigt. Hon trodde nog att han var några år äldre än hon. I hans blick hade hon sett både lekfullhet och visdom och hon längtade efter att få lära känna honom. Han verkade vara positiv till hennes förslag, och även Eber såg mycket entusiastisk ut. Lucia kände sig stolt där hon gick tillsammans med de tre männen. Hon kände sig plötsligt så vuxen och hon sträckte på sig. Vandringen hem var plötsligt alldeles för kort. Snart stod de utanför Lucias hem och tog adjö. Än en gång fick hon vidröra hans hand och möta hans blick. Det bestämdes att de skulle ses redan nästa dag och göra upp planer för verksamheten. Tobuk och Lucia såg efter Eber och Immanuel när de fortsatte gatan fram.

”Jag tror att du gjorde intryck på Immanuel”, sa Tobuk och såg på henne.

Lucia svarade inte och mötte inte heller hans blick. Hon var rädd för att hennes ögon och blossande kinder skulle avslöja henne. Men Tobuk behövde inte se in i Lucias ögon för att förstå vad som hänt.

”Jag tror minsann att han gjorde starkt intryck på dig också”, sa han och skrattade.